

Jaarverslag Leerplicht en Kwalificatieplicht

Schooljaar 2019-2020

Voorwoord

Naar school gaan is niet vanzelfsprekend.

Het einde van schooljaar 2019-2020 heeft ons duidelijk het belang en de rol van onderwijs in onze samenleving laten zien. Onderwijs is meer dan 'gewoon' naar school gaan. Het is het leren van vaardigheden en kennis, het in contact zijn met leeftijdsgenoten en het mee kunnen doen in de maatschappij. De uitbraak van het coronavirus en de maatregelen om hier grip op te krijgen, hebben iedereen in en rond het onderwijs; de bestuurders, leerkrachten en leerplichtambtenaren, voor grote uitdagingen gesteld.

Want ook in bijzondere tijden blijft het uitgangspunt: Alle kinderen hebben recht op onderwijs, ook als het schoolgebouw gesloten is. Daar tegenover staat dat de kinderen de plicht hebben om gebruik te maken van dat recht, ook als zij niet naar school kunnen. Daarmee is de urgentie van een goede samenwerking tussen de scholen, zorg, justitie en de leerplichtambtenaren weer onderschreven. Samen zorgen zij ervoor dat er geen kinderen thuis zitten zonder deel te nemen aan het (digitale) onderwijs.

Het afgelopen jaar heeft Team Leerplicht zich weer bezig gehouden met het voorkomen van schooluitval of het in een vroegtijdig stadium terugdringen van verzuim. In dit jaarverslag kunt u lezen hoe team leerplicht de taken vanuit de leerplichtwet heeft uitgevoerd en op welke manier zij zich hebben ingezet om zoveel mogelijk leerlingen te helpen gebruik te maken van hun leerrecht.

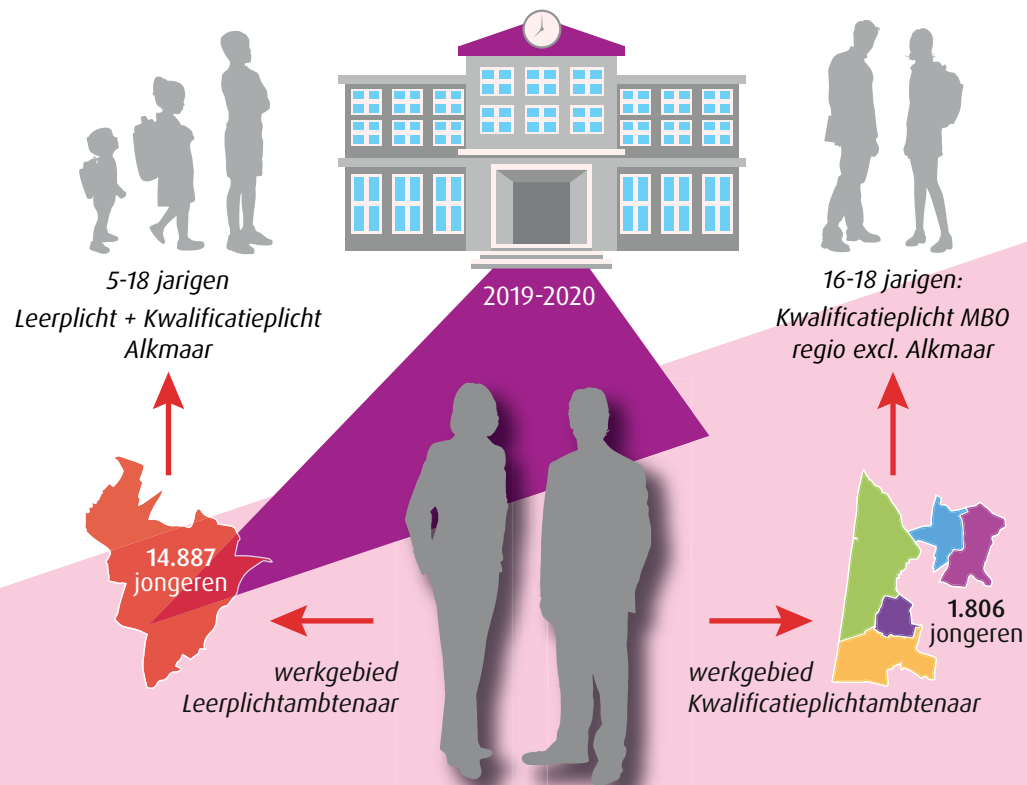
Mevrouw E.C. Konijn-Vermaas
Wethouder Onderwijs

Het kader: de Leerplicht en de Kwalificatieplicht

Kinderen tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben of 18 jaar worden. Voor kinderen van 5 tot 16 jaar heet dit leerplicht. Voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit kwalificatieplicht. Jongeren die na hun 16e nog geen startkwalificatie hebben, moeten tot hun 18e onderwijs volgen en ingeschreven staan op school. Een startkwalificatie is een vwo-diploma, havo-diploma of mbo-diploma op niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht is geregeld in de Leerplichtwet. Er is een uitzondering op de kwalificatieplicht, onder bepaalde voorwaarden, voor jongeren die praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs volgen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. Zij ziet erop toe dat alle leer- en kwalificatieplichtigen die in de gemeente wonen, ook daadwerkelijk naar school gaan. De Leerplichtwet biedt het kader voor deze bescherming van het recht op onderwijs dat voor elk kind geldt. De kwalificatieplicht is één van de maatregelen van de Rijksoverheid om voortijdig schoolverlaten (VSV) van jongeren tegen te gaan. Ook vergroot deze maatregel de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt.

De leerplichtambtenaren voeren hun werkzaamheden uit voor de gemeente Alkmaar. De kwalificatieplicht ambtenaren werken voor de regio Noord-Kennemerland. Zij houden toezicht op studenten binnen het middelbaar beroeps onderwijs (mbo).

Taken van de leerplichtambtenaar

Het team leerplicht bestaat aan het eind van het schooljaar uit 8 leer- en kwalificatieplichtambtenaren. Zij gaan na of alle kinderen tussen de 5 en 18 jaar, die ingeschreven zijn in de Basisregistratie Personen van de gemeente Alkmaar, naar school gaan. Dit doen zij ook voor de jongeren uit de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Uitgeest die onderwijs volgen op het mbo. Ze geven voorlichting en advies en zorgen voor begeleiding en bemiddeling. Bijvoorbeeld bij problemen tussen leerling, ouders en school. Of bij het plaatsen van kinderen of jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen van school. Zij behandelen meldingen van schoolverzuim en verzoeken om verlof en vrijstelling. Het overtreden van de leerplichtwet kan leiden tot een officiële waarschuwing, verwijzing naar Bureau Halt, of het opmaken van een proces-verbaal.

Bij de aanpak van schoolverzuim gaat tijdens het onderzoek veel aandacht uit naar de oorzaak van het verzuim. De leerplichtambtenaar gaat in gesprek met ouders, de leerling en andere betrokkenen om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie. Schoolverzuim of dreigend schoolverzuim is vaak een signaal voor dieper liggende problemen bij een kind of gezin. Soms is een hulpverleningstraject nodig en soms wordt gekozen voor een strafrechtelijk traject, maar dan altijd vanuit een pedagogisch oogpunt.

Er is een nauwe samenwerking tussen de leerplichtambtenaren en de scholen, jeugd & gezinscoaches, jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen (JGZ-teams) en justitiële instanties. De leerplichtambtenaren nemen deel aan het Multidisciplinair Overleg (MDO) binnen het primair en voortgezet onderwijs. In het MDO zijn de leerling en de ouders aanwezig en de op dat moment relevante betrokkenen van binnen en buiten de school. Het doel is tot overeenstemming te komen welke passende ondersteuning wordt ingezet voor de leerling. Laagdrempelige hulpverlening door inzet van de jeugd & gezinscoaches behoort hierbij tot de mogelijkheden. Binnen de mbo-instelling wordt bij het intakegesprek op school besproken welke ondersteuningsbehoefte de student heeft. Gedurende het schooljaar worden studenten met mogelijk meer ondersteuningsbehoefte besproken in het Zorg Advies Team (ZAT), waar ook de leerplichtambtenaar deel van uitmaakt.

Leerplichtambtenaren zijn partner in het (zorg)netwerk dat in de aanpak rondom schoolverzuim en schoolverlaten (preventief) samenwerkt. Hierdoor nemen zij deel aan diverse overleggen buiten de scholen, zoals het casusoverleg complexe jeugdzaken (CJZ) in het Veiligheidshuis, de netwerkgroep thuiszitters vanuit het samenwerkingsverband primair onderwijs en vanuit het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs, de netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Schoolverzuim en de netwerkgroep Verzuimcoördinatoren (later omgezet naar integrale intervisiebijeenkomsten).

Bij leerlingen die verzuimen en waarover (ernstige) zorgen zijn, registreert de leerplichtambtenaar zijn/haar betrokkenheid bij deze leerling in de landelijke verwijzingsindex risicojongeren. In Noord-Holland Noord heet de verwijzingsindex Vroeg Samenwerken In Noord-Holland Noord (VIN). Door vroegtijdig samen te werken, wordt schoolverzuim en schooluitval zo veel mogelijk voorkomen.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Team leerplicht werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze richt zich in eerste instantie op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp om schoolverzuim te voorkomen. Voor een succesvolle aanpak is samenwerking in het sociaal domein en/of de jeugdstrafrechtketen een vereiste. De leerplichtambtenaar vervult in de aanpak van schoolverzuim een schakelrol en neemt het initiatief voor een effectieve aanpak bij verzuimmeldingen. Maatwerk is van belang om jongeren terug- dan wel toe te leiden naar een passend onderwijsprogramma.

De MAS beschrijft vier routes met als doel het schoolverzuim te stoppen. De aanpak is licht waar het kan en zwaarder waar nodig. Als uit onderzoek van de leerplichtambtenaar blijkt dat schoolverzuim aanhoudt, worden er vier mogelijke routes beschreven in de MAS:

1. Vrijwillige jeugdhulp
2. Route HALT (vanaf 12 jaar)
3. Jeugdhulp in verplicht kader (bijv. via beschermingstafel of Veilig Thuis)
4. Strafrecht (proces verbaal)

Rol scholen

Van basisscholen, scholen voor praktijk- en speciaal onderwijs, scholen in het voortgezet onderwijs (vo) en het mbo wordt verwacht dat deze een adequaat verzuimbeleid voeren, gericht op preventie en toezicht. De scholen hebben een belangrijke rol in het signaleren van en omgaan met problematiek rondom hun leerlingen, zodat iedere leerling tot leren komt. Daarvoor is op iedere school een zorgstructuur ingericht. Daarnaast zijn de scholen verplicht om vermoedelijk ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur in 4 opeenvolgende lesweken te melden bij de leerplichtambtenaar. Bij zorgen over de leerling en het verzuim kan dit ook eerder. De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op het naleven van het verzuimbeleid.

Zomerproject

Leerlingen die vanaf het vmbo doorstromen naar een vervolgopleiding worden gevolgd. Met als doel dat deze leerlingen voor de aanvang van het nieuwe schooljaar zijn ingeschreven op hun vervolgopleiding. Om dit te realiseren is er een nauwe samenwerking tussen decanen van de 'vertrekkende' scholen, de vervolgopleidingen en leerplicht / de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC).

Via een geautomatiseerd systeem (Intergrid) houden de leerplichtambtenaren in de gaten of de betreffende leerling is aangemeld voor een vervolgopleiding en in welke fase de aanmeldingsprocedure is. Elk jaar is er een aantal leerlingen waarbij de doorstroom minder vlekkeloos lijkt te verlopen. Voorafgaand aan de zomerperiode is dit schooljaar eerder contact gelegd met de decanen van de regionale vo-scholen om potentiële risicoleerlingen in beeld te krijgen. Daarbij is samengewerkt met de leerplichtambtenaren vo regionaal. De risicoleerlingen worden in de zomerperiode door team leerplicht gebeld, gemaild of aangeschreven met een hulpaanbod (bijvoorbeeld een gesprek, een beroepskeuzetest bij de trajectbegeleiders van het RMC, of anderszins een bemiddeling).

„Ik ben ongelooflijk blij en verrast met de rol die jij neemt in dit verhaal. Je kende moeder niet, maar je herkende haar emotionele reactie, je nam de tijd om voor- en na te bespreken met haar en bovenal je geeft moeder het gevoel dat je haar steunt in deze, voor haar, ontzettend moeilijke tijd.

- Een schooldirecteur over handelen leerplichtambtenaar

Schoolverzuim

Door de wereldwijde uitbraak van het coronavirus werden op 16 maart 2020 alle scholen gesloten, de lessen hebben vanaf die dag grotendeels digitaal plaatsgevonden. Door de uitzonderlijke situatie was handhaven van de leerplichtwet niet mogelijk, de minister heeft opgeroepen tot de bescherming van het leerrecht. Er zijn in deze periode nauwelijks meldingen van relatief verzuim gedaan.

Scholen en leerplichtambtenaren hebben nauw samengewerkt om de leerlingen zo veel mogelijk bij het digitaal onderwijs te betrekken.

Team Leerplicht heeft scholen daarbij geadviseerd of, in overleg met de school zelf, contact gezocht met (ouder(s)/verzorger(s) van) leerlingen die niet of niet voldoende deelnamen aan het digitale onderwijs.

Het doel van het contact met leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) was driedig;

1. het informeren naar hoe het met de leerling en het gezin gaat
2. het stimuleren om deel te nemen aan de schoolactiviteiten
3. het inventariseren welke knelpunten daarbinnen zijn

Als het nodig was schakelde de leerplichtambtenaar met de betreffende partijen om eventuele knelpunten, zoals het onderwijs of hulpverlening, zoveel mogelijk op lossen.

Noodopvang

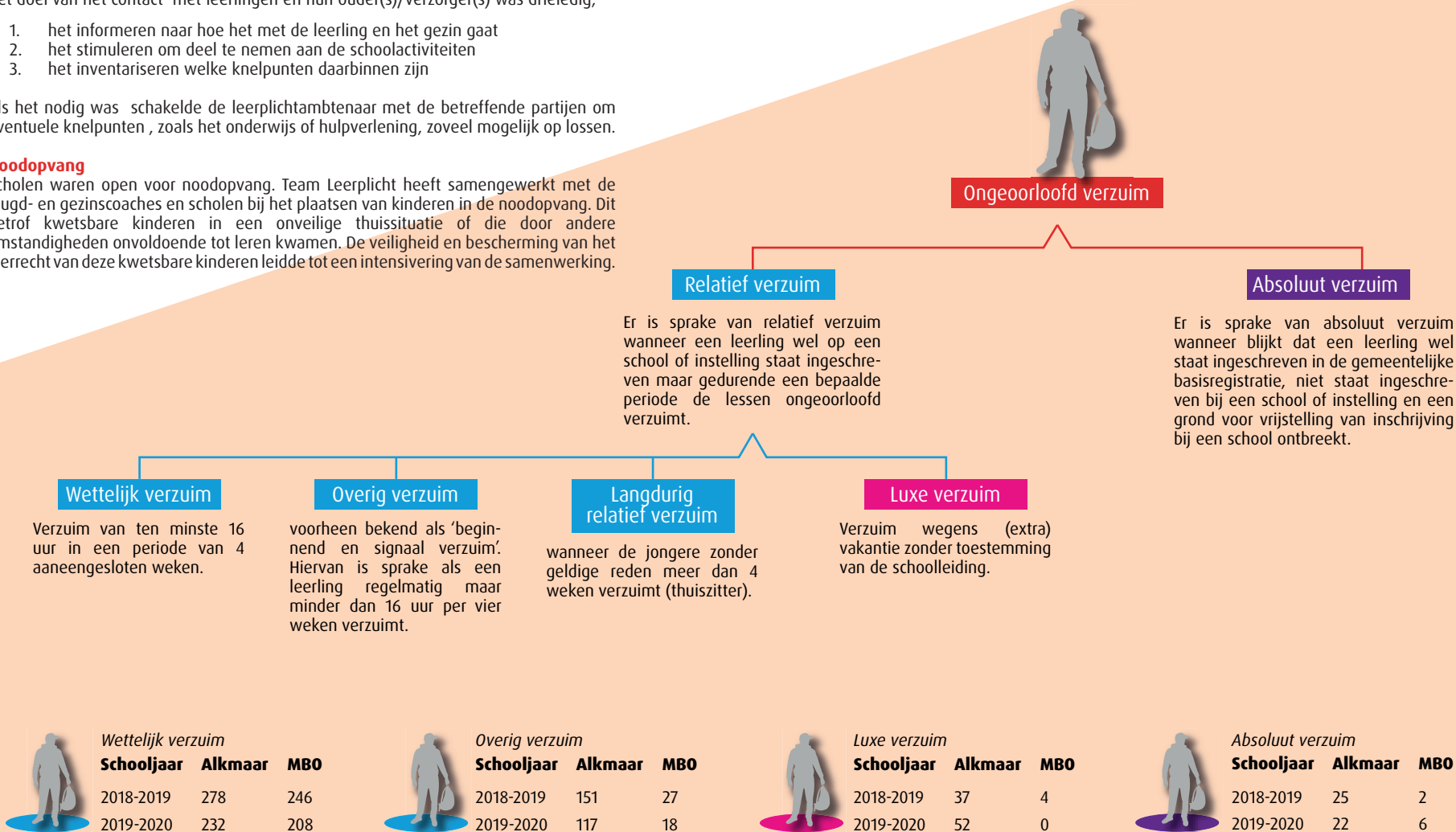
Scholen waren open voor noodopvang. Team Leerplicht heeft samengewerkt met de jeugd- en gezinscoaches en scholen bij het plaatsen van kinderen in de noodopvang. Dit betrof kwetsbare kinderen in een onveilige thuissituatie of die door andere omstandigheden onvoldoende tot leren kwamen. De veiligheid en bescherming van het leerrecht van deze kwetsbare kinderen leidde tot een intensivering van de samenwerking.

In de leerplichtwet wordt onderscheid gemaakt tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim. Soms krijgt een leerling vrijstelling van de plicht om de school te bezoeken. Bijvoorbeeld bij ziekte of verplichtingen door geloofsovertuiging. Dit is geoorloofd verzuim.

Onder ongeoorloofd schoolverzuim wordt verstaan:

“het volgens de Leerplichtwet door een leerplichtige zonder gegronde reden of zonder geldige vrijstelling afwezig zijn van school”

Ook te laat komen valt onder ongeoorloofd verzuim.

Vrijstellingen

Leer- en kwalificatieplichtige leerlingen horen elke schooldag aanwezig te zijn op school. Er is binnen de Leerplichtwet (LPW) een aantal vormen van vrijstelling mogelijk: vrijstelling van geregeld schoolbezoek, vrijstelling van inschrijving, vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs en vervangende leerplicht. Bij de leerplichtambtenaren komen aanvragen voor vrijstellingen binnen om ontheffing te krijgen voor het verplicht naar school gaan van leer- of kwalificatieplichtige leerlingen.

Een leerplichtambtenaar onderzoekt altijd of de aanvraag voor een vrijstelling voldoet aan de vereiste criteria uit de leerplichtwet. Hiervoor wordt contact met de ouder(s)/ verzorger(s) gezocht en met andere betrokken partijen zoals een school, een jeugdarts of het samenwerkingsverband. Als een leerling nog (gedeeltelijk) onderwijs kan volgen, zal dat het uitgangspunt zijn.

De meest aangevraagde vrijstelling in de gemeente Alkmaar is een vrijstelling van de inschrijvingsplicht vanwege bezwaar tegen de richting van het onderwijs van alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen (art. 5 onder b LPW). Een vrijstelling art 5, onder c LPW is een vrijstelling wegens het volgen van onderwijs in het buitenland. En een vrijstelling art. 5 onder a LPW is een vrijstelling op basis van psychische en/of lichamelijke gronden.

Vrijstellingen

Schooljaar*	Art. 5 onder a	Art.5 onder b	Art.5 onder c
2018-2019	8	9	14
2019-2020	11	11	10

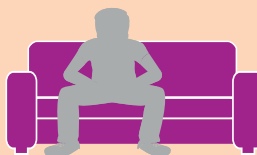
* Aantal jongeren waarvoor in het betreffende schooljaar een vrijstelling is afgegeven.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een op school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt zonder dat er sprake is van een vrijstelling van leerplicht (we spreken ook van langdurig relatief verzuim). De behoeften van de (dreigende) thuiszitter zijn altijd leidend bij de aanpak van de problematiek. Het regionale thuiszitterspact 2017-2020 (een regionale uitwerking van het landelijke thuiszitterspact) heeft tot doel dat in 2020 geen enkele jongere langer dan 3 maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs of hulpverlening. Met dit pact bundelen scholen, gemeenten, jeugdhulp/zorginstellingen en samenwerkingsverbanden in de regio de krachten, om te realiseren dat het recht om te leren voor ieder kind in de regio in de praktijk betekenis krijgt.

Bij de start van het schooljaar 2019-2020 waren er in Alkmaar 2 thuiszitters. Tijdens het schooljaar zijn hier 18 thuiszitters bij gekomen. Aan het eind van het schooljaar eindigden we met 7 thuiszitters.

In de periode 16 maart 2020 tot de zomervakantie zijn er nauwelijks meldingen via het verzuimloket van DUO binnen gekomen over ongeoorloofd schoolverzuim. Volgens de geldende definitie kwamen er daardoor geen nieuwe thuiszitters bij. De leerlingen die eerder gemeld waren vanwege ongeoorloofd verzuim, zijn wel meegeteld als thuiszitter als dat ongeoorloofd verzuim aanhield na maart 2020.

Gedoogbeschikkingen

De mogelijkheid tot een gedoogbeschikking is ingevoerd in 2011 op advies van INGRADO, de landelijke brancheorganisatie van leerplicht en RMC. Een gedoogbeschikking kan worden afgegeven aan een jongere die in het laatste deel van het schooljaar stopt met zijn opleiding in het mbo. Dit kan zijn door een verkeerde studiekeuze waarbij er geen mogelijkheid is om, op dat moment, in te stromen in een nieuwe opleiding.

Er wordt in eerste instantie door de school, de jongere en zijn of haar ouders naar een passende oplossing gezocht. Zo zorgen we ervoor dat de jongere de opleiding blijft volgen tot de gewenste opleiding start. Het kan voorkomen dat het beter is voor de jongere om tijdelijk te gaan werken. Op dat moment volgt er een aanvraag voor een gedoogbeschikking.

Voorwaarden

Voorwaarden voor een gedoogbeschikking zijn dat de jongere aantoonbaar werk of een dagbesteding heeft voor minimaal 20 uren per week én zich daarnaast ingeschreven heeft bij een vervolgopleiding. De leerplichtambtenaar gedooft het schoolverzuim dan tijdelijk en bewaakt of de leerling daadwerkelijk start met de nieuwe opleiding.

De afgelopen jaren steeg landelijk het aantal gedoogbeschikkingen. INGRADO heeft daarom het advies aangepast. Leerplichtambtenaren worden opgeroepen de mbo-instellingen op hun zorgplicht te wijzen. Dat betekent dat studenten ingeschreven blijven staan op het mbo en een aangepast (les)programma aangeboden krijgen.

Gedoogbeschikkingen

Schooljaar	Aantal jongeren
2018-2019	46
2019-2020	6

Uit de tabel is op te maken dat er een grote afname is van het aantal gedoogbeschikkingen. Dit is mogelijk veroorzaakt door bovenstaande wijziging, maar ook het sluiten van de scholen vanwege het coronavirus heeft mogelijk een rol gespeeld. Normaliter stijgt het aantal aanvragen voor gedoogbeschikkingen naarmate het schooljaar vordert.

Preventie

Het voorkómen van schooluitval of in een vroegtijdig stadium terugdringen van verzuim heeft de voorkeur. Leerplichtambtenaren voeren preventieve verzuimgesprekken bij beginnend verzuim tijdens spreekuren op de scholen voor voortgezet onderwijs. Regelmatig komt tijdens een preventief gesprek naar voren dat een jongere verzuimt door bijvoorbeeld problemen in de thuissituatie of door problemen op school. Er wordt dan samen met de jongere gekeken of er behoefte is aan hulp. Daarnaast worden jongeren (en soms ook hun ouders) in die gesprekken gewezen op wet- en regelgeving en eventuele gevolgen van aanhoudend verzuim.

Preventief spreekuur verzuim

Schooljaar Aantal gesproken jongeren

2018-2019	240
2019-2020	119

Vanwege het coronavirus hebben er vanaf half maart geen preventieve verzuimgesprekken meer plaatsgevonden.

Ik wist niet dat leerplicht ging meedenken in oplossingen in plaats van een boete uitdelen voor ongeoorloofd schoolverzuim. Ik was hier erg blij mee.

- Een moeder

Jeugdhulp in verplicht kader

Complexe jeugdzaken

Wanneer bij voortdurend schoolverzuim getwijfeld wordt of nog inzet mogelijk is vanuit een vrijwillig kader of dat een proces verbaal op zijn plaats is, kan de zaak worden ingebracht bij het overleg 'leerplichtambtenaar zaak complexe jeugdzaken' (LPA zaak CJZ) bij het Veiligheidshuis. In dit overleg wordt een plan van aanpak gemaakt met als doel te voorkomen dat een jongere onnodig door een proces-verbaal wegens schoolverzuim met het strafrecht in aanraking komt. Het overleg is met vaste partners zoals politie, openbaar ministerie, Bureau Jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming, leerplicht, RMC, bureau Halt en gemeenten. Er heeft enkele keren telefonisch overleg plaatsgevonden. Dit jaar is er geen casus ingebracht ter bespreking.

Beschermingstafel

Bij jongeren die verzuimen en die thuis en/of op school (grote) problemen hebben, wordt allereerst vrijwillige hulpverlening aangeboden. Als de jongeren of hun ouder(s)/verzorger(s) onvoldoende meewerken met de hulpverlening en de problematiek aanhoudt, kan de Beschermingstafel worden ingezet. Team leerplicht kan dat ook doen indien de hulpverlening niet is opgestart of stagneert. Bij de Beschermingstafel zijn meerdere organisaties betrokken die hulpverlening via drang en dwang kunnen inzetten als dat nodig blijkt.

In het schooljaar 2019/2020 is 1 jongere besproken bij de Beschermingstafel, waarbij een leerplichtambtenaar van de gemeente Alkmaar betrokken was.

Casus

Een leerplichtambtenaar wordt gebeld door een bezorgde moeder. Haar zoon Kris zit in groep 4 van een reguliere basisschool. Hij huult als hij naar school moet en geeft aan dat hij gepest wordt. Hij heeft daarnaast last van buikpijnen en slaapt heel slecht. Moeder vraagt of ze haar zoon mag thuishouden tot hij naar het speciaal basisonderwijs gaat.

De leerplichtambtenaar belt met de school voor overleg. School herkent de pestproblemen niet helemaal. Zij zien wel dat Kris zich anders voelt dan de andere kinderen, omdat hij eigen leerlijnen volgt. Kris krijgt speltherapie voor zijn slaapproblemen en de orthopedagoog is betrokken. De lesstof is aangepast zodat hij veel successen ervaart en er zijn meerdere momenten ter ontspanning in zijn dagplanning ingebouwd. De school heeft in overleg met ouders afgesproken Kris eerst hele dagen naar school te laten komen, zodat hij kan overstappen naar het speciaal basisonderwijs.

Ouders vragen of de leerplichtambtenaar bij het volgende multidisciplinaire overleg (MDO) aanwezig wil zijn. Naast de orthopedagoog, de speltherapeut en een vertegenwoordiger van een school voor speciaal basisonderwijs, sluit ook de jeugd- en gezinscoach (jgz-coach) aan op advies van de school. Ouders stemmen toe, maar staan niet open voor verdere hulp van de jgz-coach. Tijdens het MDO blijkt dat het de duo leerkrachten niet goed lukt om de aanpassingen structureel toe te passen. Er is onvoldoende positief effect op Kris, hij is steeds vaker afwezig en zijn slaapproblemen verergeren. Er wordt gezamenlijk beschreven welke behoeften Kris heeft om naar school te kunnen gaan. Afgesproken wordt dat de ouders gaan kijken bij een school voor speciaal basisonderwijs. De huidige basisschool maakt het lesprogramma tot die tijd passender voor Kris.

Omdat ouders daar niets meer van horen, bemiddelt de leerplichtambtenaar en verzoekt de school om ouders te informeren over het aangepaste lesprogramma. Ook adviseert de leerplichtambtenaar ouders om de ondersteuning van de jeugd- en gezinscoach te aanvaarden. Die kan hen helpen met de communicatie tussen school en het gezin.

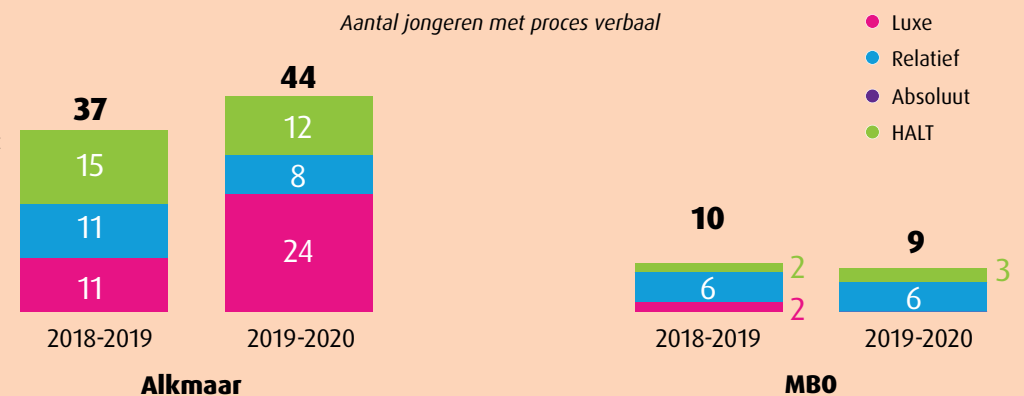
Kris kan terecht op het speciaal onderwijs. Er volgt weer een MDO waar afspraken gemaakt worden voor de overstapperperiode. Duidelijk is dat Kris niet meer naar school gaat tot hij start op zijn nieuwe school. De leerplichtambtenaar vraagt de school te onderzoeken wat er mogelijk is om Kris tot de overstap toch zoveel mogelijk bij de klas te betrekken. Dit door afspraken te maken over schoolwerk en een afscheid te organiseren. Na het afsluiten van die periode, maakt Kris een nieuwe start op zijn nieuwe school.

Processen verbaal

Wanneer aangeboden hulpverlening in het vrijwillig of verplicht kader niet wordt opgepakt door de jongere en/of ouders of wanneer een verwijzing naar HALT niet tot een goede schoolgang leidt, maken de leerplichtambtenaren gebruik van hun opsporingsbevoegdheid (Buitengewoon Opsporingsambtenaar) en maken ze een proces verbaal op.

Het proces verbaal wordt als uiterst dwangmiddel ingezet. Deze wordt verstuurd naar het openbaar ministerie met als doel om hulp voor een jongere c.q. zorg in een gezin te krijgen of om te straffen, waarbij gedragsverandering van de jongere of ouders wordt beoogd.

Een andere categorie is het proces verbaal luxeverzuim. Deze wordt opgemaakt tegen ouders die kind(eren) zonder toestemming meenemen op vakantie buiten de schoolvakanties om of tegen de jongere boven de 16 jaar die op eigen initiatief handelt.

1.

Integraal Werken

Binnen het Sociaal Domein wordt integraal gewerkt, ook door de leerplichtambtenaren. Zij nemen deel aan de diverse whatsappgroepen om snel advies te vragen of te geven over vraagstukken van burgers of collega's. Daarnaast heeft de werkgroep Integraal Werken dit (school)jaar actief ingestoken op het laagdrempelig organiseren van ontmoetingen tussen professionals uit het Sociaal Domein. Team leerplicht maakt ook daar onderdeel van uit om nieuwe inzichten op te doen en informatie uit te wisselen.

2.

Alkmaarse Onderwijs Agenda

In de Alkmaarse Onderwijs Agenda 2017-2020 staat hoe de gemeente Alkmaar samen met het onderwijs aan relevante onderwijsthema's werkt. Dit schooljaar zijn er bijeenkomsten gehouden waar over deze thema's werd gesproken. Team leerplicht heeft deelgenomen aan deze bijeenkomsten om hun expertise te verbinden met de thema's vanuit de Alkmaarse Onderwijs Agenda.

In het kalenderjaar 2020 is gewerkt aan de Alkmaarse Onderwijs Agenda 2020-2024. In schooljaar 2020-2021 zal team leerplicht zich daar weer aan verbinden.

3.

Dag van de Leerplicht

De afgelopen jaren heeft de gemeente Alkmaar meegedaan aan de Dag van de Leerplicht. Landelijk is afgesproken vanaf 2020 hiervan de Dag van het Recht op Onderwijs en Ontwikkeling te maken. Dit sluit aan bij de beweging van leerplicht naar leerrecht. Gemeente Alkmaar volgt deze landelijke ontwikkeling. Op 20 november 2020 vindt de dag voor het eerst plaats, waarbij rekening gehouden wordt met de situatie rondom het coronavirus.

4.

Variawet

Vanaf 1 augustus 2018 is de Variawet ingevoerd in het primair- en voortgezet onderwijs. Scholen kunnen voor leerlingen met psychische en/of lichamelijke beperkingen afwijken van het minimaal aantal uren onderwijstijd, mits daarvoor toestemming wordt verleend door de Onderwijsinspectie. Na invoering van de Variawet ervoeren de leerplichtambtenaren bij de scholen nog een relatieve onbekendheid met deze wetgeving. Het afgelopen schooljaar heeft team leerplicht het gebruik van de Variawet gestimuleerd bij casussen waarbij deze ingezet zou kunnen worden.

5.

Rijksbekostiging Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO)

Sinds dit schooljaar is het mogelijk dat 17-jarigen die niet meer staan ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs via Rijksbekostiging deel kunnen nemen aan het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs. Voorheen dienden de ouder(s)/verzorger(s) van deze leerlingen nog les- of cursusgeld te betalen, waarmee hun situatie niet gelijk was aan die van ouder(s)/verzorger(s) van andere minderjarige leerlingen.

De leerplichtambtenaar dient in te stemmen met deelname aan de VAVO en denkt mee of de VAVO de passende plek. Voor Alkmaar is dit 9 keer voorgekomen. Tevens zijn er dit schooljaar afspraken gemaakt in de regio waarmee voor komend schooljaar een regierol bij de kwalificatieplichtambtenaren wordt belegd rondom deze regeling.

6.

Aanpak ziekteverzuim

De verantwoordelijkheid voor de aanpak van ziekteverzuim ligt bij de scholen en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD. Door de aandacht voor het ziekteverzuim op scholen, zijn er dit schooljaar minder verzuimmeldingen rondom ziekteverzuim gedaan bij team leerplicht. Bij de verzuimmeldingen rondom ziekteverzuim die wel zijn gedaan, worden de scholen en JGZ door team leerplicht gestimuleerd om dat ziekteverzuim terug te dringen. Het komende schooljaar wordt de M@ZL-aanpak geïntroduceerd, deze is ontwikkeld door de samenwerkingsverbanden en de GGD. Daarbij wordt het schoolverzuim van een leerling vertaald in mogelijkheden om deel te nemen aan het onderwijs. Indien een leerling die mogelijkheden niet benut, kan in samenspraak met het JGZ worden vastgesteld dat er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim en zal de leerplichtambtenaar betrokken worden.

Vooruitblik schooljaar 2020-2021

Voorziening Vroegtijdig Aanmelden

Per 1 september 2020 treedt de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden in werking. Alle scholen uit het voortgezet (speciaal) onderwijs (waarmee ook het praktijkonderwijs) en de mbo-instellingen zijn daarmee wettelijk verplicht om hun gegevens te delen over de leerlingen die een overstap maken van het v(s)o naar het mbo. En dan specifiek de gegevens over de stand van zaken rondom aanmeldingen en inschrijvingen. Deze gegevens worden gedeeld met gemeenten wanneer er risico bestaat dat de leerling niet aankomt op zijn/haar vervolgopleiding. Scholen, gemeenten, ouder(s)/verzorger(s) en de leerling werken dan samen om de leerling op een passende onderwijsplek te plaatsen. Het is nog niet bekend of deze voorziening het werken met het huidige softwarepakket 'Intergrid' zal gaan vervangen. Eén van beide blijft onderdeel van het Zomerproject (zie kop Zomerproject).

Nieuwe werkwijze verzuim mbo

Met ingang van schooljaar 2020-2021 zullen de kwalificatieplichtambtenaren een nieuwe werkwijze hanteren rondom het afhandelen van de verzuimmeldingen. Het wettelijk kader blijft hetzelfde, waarbij alleen intern anders gewerkt wordt. De leerlingenadministratie krijgt een rol in het opvragen van informatie over het verzuim bij de scholen. Daarmee verschuift de focus van de kwalificatieplichtambtenaar meer naar het contact met de leerling en ouder(s)/verzorger(s). Per mbo-instelling blijft er een vast contactpersoon. Door de toename van het aantal verzuimmeldingen zal deze contactpersoon niet meer alle verzuimmeldingen van die school oppakken. Alle verzuimmeldingen worden wekelijks evenredig verdeeld over alle kwalificatieplichtambtenaren.

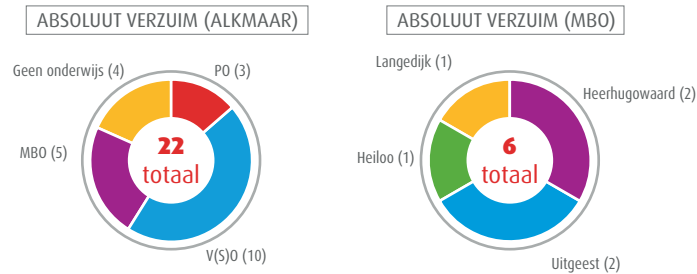
Coronavirus

Vanwege het sluiten van de scholen stond bescherming van het leerrecht voorop en werd niet gehandhaafd. Vanaf komend schooljaar gaan de leerplichtambtenaren weer volledig conform de MAS werken en daarbij dus ook, indien nodig, handhaven. De ontwikkelingen rondom het coronavirus zijn niet te voorspellen. Team leerplicht zal de landelijke richtlijnen blijven volgen.

Stagiair(e)

Team leerplicht biedt in schooljaar 2020-2021 de mogelijkheid aan een stagiair om de taken van een leerplichtambtenaar te leren kennen en, indien voldoende vaardigheden zijn ontwikkeld, zelfstandig uit te voeren.

Absoluut verzuim 2019-2020

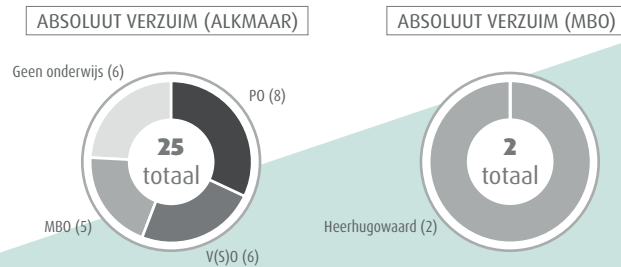

Proces verbaal 2019-2020

Het aantal processen verbaal dat is opgemaakt wegens luxe verzuim, relatief verzuim, absoluut verzuim en verwijzing naar Halt, per onderwijssoort en per gemeente.

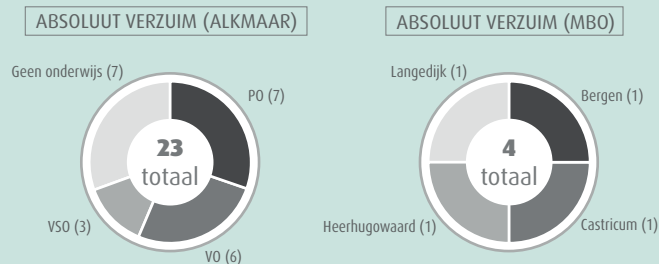
Alkmaar	Luxe	Relatief	HALT	Absoluut	Totaal
PO	18	-	-	-	18
VO	6	3	6	-	15
VSO	-	-	-	-	-
MBO	-	5	6	-	11
Totaal	24	8	12	0	44

Absoluut verzuim 2018-2019

MBO	Luxe	Relatief	HALT	Absoluut	Totaal
Bergen	-	1	-	-	1
Castricum	-	1	-	-	1
Heerhugowaard	-	2	1	-	3
Heiloo	-	-	-	-	0
Langedijk	-	1	1	-	2
Uitgeest	-	1	1	-	2
Totaal	0	6	3	0	9

Absoluut verzuim 2017-2018

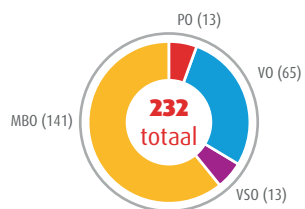

Het aantal leer- en kwalificatieplichtige jongeren dat niet is ingeschreven bij een onderwijsinstelling en niet over een vrijstelling beschikt.

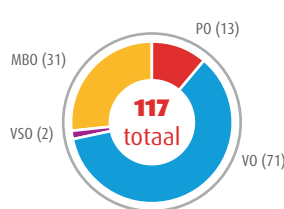
Relatief verzuim 2019-2020

Het aantal jongeren waarvan een of meer verzuimmeldingen is ontvangen. Het betreft hier meldingen van wettelijk verzuim, overig verzuim en van luxe verzuim (aantallen per onderwijssoort en per gemeente).

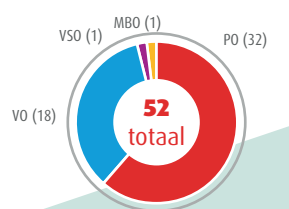
RELATIEF VERZUIM (ALKMAAR)

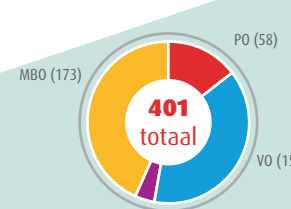
OVERIG VERZUIM (ALKMAAR)

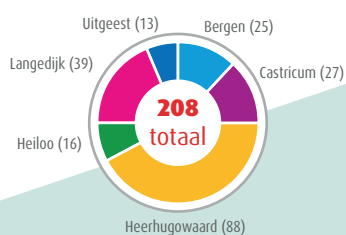
LUXE VERZUIM (ALKMAAR)

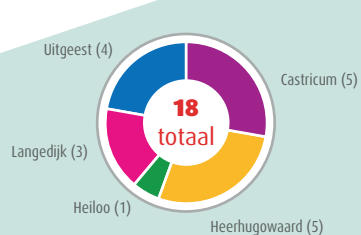
TOTAAL VERZUIM (ALKMAAR)

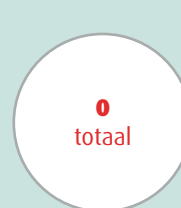
RELATIEF VERZUIM (MBO)

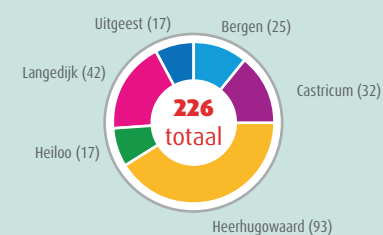
OVERIG VERZUIM (MBO)

LUXE VERZUIM (MBO)

TOTAAL VERZUIM (MBO)

Thuiszitters 2019-2020

Bij de start van het schooljaar 19-20 waren in Alkmaar 2 thuiszitters. Gedurende het schooljaar zijn hier 18 thuiszitters bij gekomen. In totaal spreken we dit schooljaar over 20 thuiszitters. Hiervan hebben 12 jongeren langer dan 3 maanden thuis gezeten in dit schooljaar. Van de 20 jongeren zijn 7 herplaatst, 4 jongeren zijn verhuisd en 2 jongeren zijn 18 jaar geworden gedurende het schooljaar. Zie voor onderverdeling naar gemeente en onderwijssoort de overzichten. Aan het eind van het schooljaar 2019-2020 eindigen we in Alkmaar met 7 thuiszittende jongeren.

Alkmaar	Aanvang schooljaar	Nieuwe gevallen	>3 mnd	Opgelost	Verhuisd	18 jaar geworden
PO	-	4	1	3	1	-
VO	-	10	5	3	3	-
VSO	2	-	2	-	-	-
MBO	-	4	4	1	-	2
Totaal	2	18	12	7	4	2

MBO	Aanvang schooljaar	Nieuwe gevallen	>3 mnd	Opgelost	Verhuisd	18 jaar geworden
Bergen	-	-	-	-	-	-
Castricum	-	-	-	-	-	-
Heerhugowaard	-	-	-	-	-	-
Heiloo	-	1	1	-	-	1
Langedijk	-	-	-	-	-	-
Uitgeest	-	1	1	-	-	1
Totaal	0	2	2	0	0	2

Vrijstellingen 2019-2020

Alkmaar	Art 3a	Art 3b	Art 5 sub a	Art 5 sub b	Art 5 sub c	Art 11 g	Art 15
PO	-	-	-	-	3	-	-
SO	-	-	-	-	-	-	-
VO	-	2	1	-	6	-	5
VSO	-	1	1	-	-	-	1
MBO	-	-	-	-	1	-	3
Geen onderwijs	-	-	9	11	-	-	1
Totaal	0	3	11	11	10	0	10

MBO	Art 3a	Art 3b	Art 5 sub a	Art 5 sub b	Art 5 sub c	Art 11 g	Art 15
Bergen	-	-	-	-	-	-	1
Castricum	-	-	-	-	-	-	-
Heerhugowaard	-	-	-	-	-	-	7
Heiloo	-	-	-	-	-	-	-
Langedijk	-	-	-	-	-	-	-
Uitgeest	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	0	0	0	0	0	0	8

Het aantal vrijstellingen per wetsartikel in het verslagjaar 2019-2020, per woonplaats en onderwijssoort

artikel 5 onder a:	vrijstelling op grond van lichamelijke of psychische omstandigheden
artikel 5 onder b:	vrijstelling wegens bezwaar tegen de richting van het onderwijs van alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen
artikel 5 onder c:	vrijstelling vanwege schoolbezoek in het buitenland
artikel 3a:	vervangende leerplicht voor een jongere vanaf 14 jaar
artikel 3b:	vervangende leerplicht voor een jongere in het laatste jaar van de volledige leerplicht
artikel 11 lid g:	vrijstelling geregeld schoolbezoek 'gewichtige omstandigheden' (verlof meer dan 10 schooldagen)
artikel 15:	vrijstelling vanwege het volgen van ander onderwijs voor kwalificatieplichtige jongeren

Gedoogbeschikkingen 2019-2020

	VO	VSO	MBO	Totaal
Alkmaar	-	-	3	3
Bergen	-	-	-	-
Castricum	-	-	-	-
Heerhugowaard	-	-	1	1
Heiloo	-	-	1	1
Langedijk	-	-	1	1
Uitgeest	-	-	-	-
Totaal	0	0	6	6

Een gedoogbeschikking wordt afgegeven als een jongere in het laatste deel van het schooljaar stopt met zijn opleiding en er geen mogelijkheid is om op dat moment in te stromen in een nieuwe opleiding. Onder voorwaarden (arbeid/dagbesteding min. 20 uur en inschrijving opleiding nieuw schooljaar) wordt het verzuim gedoogd.